

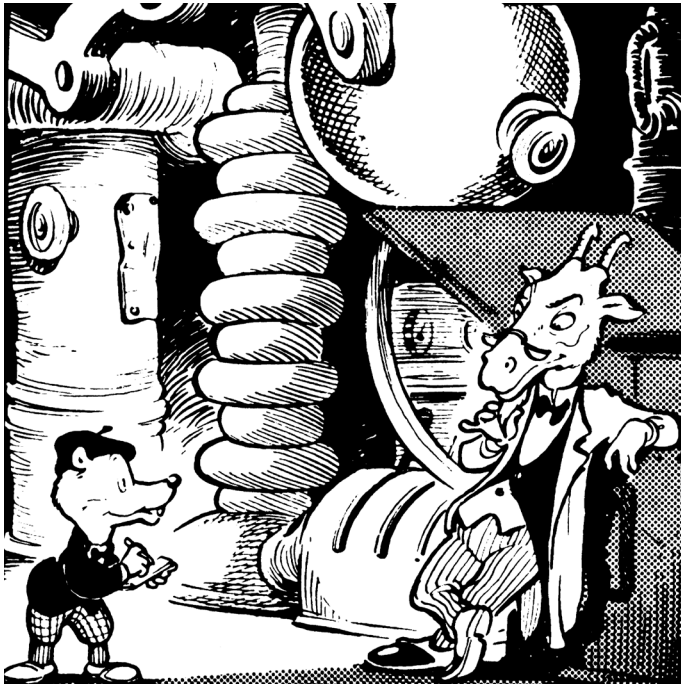
Door automatisering overbodig

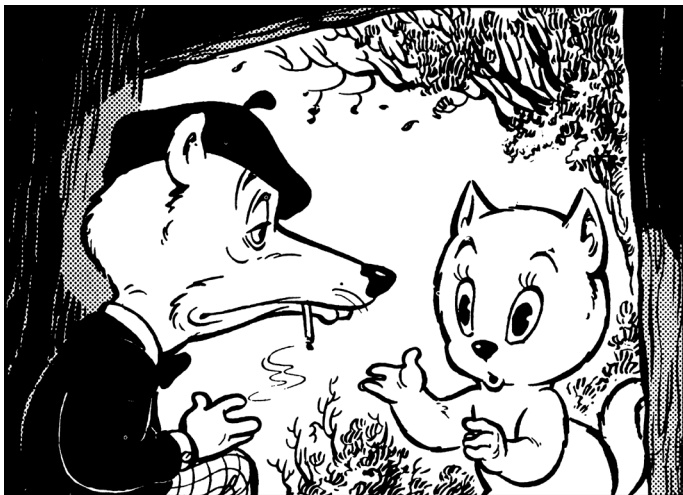
In het verhaal *De Klonters* uit 1955 doet de robotisering zijn intrede in Rommeldam met ingrijpende gevolgen, ook voor de journalistiek.

Professor Sickbock heeft uit klei robots weten te vervaardigen met mensachtig uiterlijk. Mogelijk is het procedé afgekeken van de creatie van het 'Monster van Frankenstein'. De wetenschappelijke naam *Genus surrogatus*, gemunt door de hooggeleerde, maakt in de volksmond spoedig plaats voor de benaming 'klonters'.

Deze robots nemen steeds meer banen in Rommeldam over. Als steeds is de kwieke journalist Argus er als eerste bij om professor Sickbock te interviewen. Argus stelt een vraag (of liever een *leading question*), of het de bedoeling van de prof is om iedereen van een menswaardig bestaan te verzekeren door alle werk over te nemen. 'Schrijf dat maar in uw krant!' bevestigt de wetenschapper.

Aanvankelijk beweert Argus dat zijn vak buiten het bereik van de uitvinding ligt. 'Een menswaardig bestaan? Dat is niet voor ons, krantenlieden, weggelegd! Er bestaan geen klonters die stukjes kunnen schrijven en daarom moeten wij blijven werken, terwijl alle andere klassen pret maken!' Later blijkt dat de reporter zijn onmisbaarheid heeft overschat. Tom Poes maakt zich steeds meer zorgen dat Sickbock bezig is om het denken in het maatschappelijk verkeer geheel over te nemen. Hij besluit om Argus te gaan raadplegen, want 'de krant wordt tenminste nog door denkende mensen gemaakt.' Maar de journalist blijkt ontslag te hebben genomen, want de robots hebben het krantenwerk overgenomen: 'Ze hebben de bodem onder mijn bestaan weggeslagen, je kent dat.' 'Dat is erg,' zegt Tom Poes. 'Ik dacht, dat krantenschrijvers

nog geen last van de klonters hadden, omdat die niet kunnen schrijven.' 'Klonters kunnen niet schrijven,' geeft Argus toe. 'En toch hebben ze het krantenwerk overgenomen. Er staan alleen nog maar koppen in de dagbladen. Die worden wiskundig uitgerekend en samengesteld uit tweeëntwintig standaardwoorden. Allemaal machinaal, je weet wel. De lezers hebben geen zin meer in lezen, omdat ze het niet menswaardig vinden. Te vermoeiend. En omdat ik voor mijn stukjes meer dan duizend standaardwoorden gebruik, heb ik mijn ontslag gekregen. Niemand begrijpt meer wat ik schrijf. Nu staan er alleen nog maar koppen in de krant. En strips natuurlijk. 'Geef het publiek plaatjes en korte, kernachtige uitroepen die iedereen begrijpen kan' zei de hoofdredacteur vanmorgen. Nou, toen ben ik maar naar huis gegaan.'

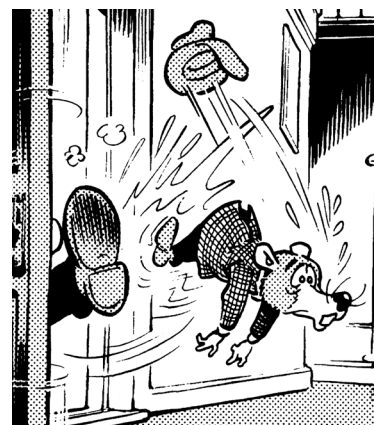
Uiteindelijk blijkt de substantie van de klonters niet bestand tegen water: een drastische rondgang van Wammes Waggel met waterpistolen en brandweerspuiten brengt de oplossing. De orde der dingen wordt hersteld. 'Want deze wereld is niet voor klonters, maar voor denkende wezens,' zo besluit heer Olivier B. Bommel.

Profiel van de hoofdredacteur

Wie is die hoofdredacteur die de waarde van de hardwerkende journalist in twijfel durfde trekken? De identiteit van de chef van Argus wordt niet meteen aan de openbaarheid prijsgegeven. We doorbreken even de chronologie om ons op deze figuur te richten.

De naam van de hoofdredacteur is Fanth, voluit: O. Fanth Mzn. Sinds 1966 bekleedt hij het voorzitterschap van De Kleine Club, een besloten gezelschap van notabelen (verhaal *De trullenhoedster*). Pas in het verhaal *De Astromanen* (1969) blijkt hij identiek te zijn met de hoofdredacteur van *De Rommelbode*, c.q. *De Rommeldamse Courant*. Verwonderlijk laat in de Bommelkronieken, want in 1969 is de loopbaan van Argus als verslaggever al meer dan 20 jaar gevorderd. Bij gebrek aan tegenbewijs mag worden aangenomen dat hij al in 1955 deze functie bekleedde.

Deze Fanth heeft verschillende gezichten, daarom even een excursie in vogelvlucht door de *Bommelsaga*.³

Zo bezadigd als hij doorgaans mag optreden als voorzitter van De Kleine Club, zo cholerisch manifesteert hij zich in de redactiekamer. We nemen in het verhaal *De Astromanen* backstage kennis van een tafereel aldaar. Fanth roept Argus bij zich omdat er een klacht binnengekomen is over de wekelijkse astrologische rubriek, die